

KLOGE MÆND OG KONER/2

Sørine Andersen, datter af den berømte Bratbjergmand, sidder i Tranum og helbreder folk, som hendes slægt har gjort i de sidste syv generationer. Og hun er så klog, at selv læger er blandt hendes patienter

Af Ole Boje

Foto: Karl Ravn m.fl.

ARTIKEL

Vinden kommer strygende ind fra Jamerbugten, får de sidste blade af de krogede træer i landsbyen Tranum og suser videre over det afklædte, nøgne landskab. Jorden er dårlig, udbyttet ringe, men i denne sandede jord har otte generationer af kloge mænd og koner deres dybe rødder - og de er her endnu.

Sørine Andersen er navnet på vor tids kloge kone i Tranum - landets sidste - og datter af den legendariske, berømte Bratbjergmand, den mest omtalte kloge mand, der har levet i Danmark i nyere tid.

Og syge mennesker kommer rejsende til Sørine fra hele landet og fra langt uden for grænserne. Hun gør, hvad slægten har gjort i et kvart årtusind: Hun kurerer syge, og det sker, i al diskretion naturligvis, at også læger er blandt patienterne.

Jørn Piø, Dansk Folkemindsamling, skriver i bogen "Det farlige liv" som sin personlige opfattelse, at naturlæger har den store, folkelige opbakning, fordi de nyder godt af den sympati, der altid følger med at være forfulgt af myndigheder og miskendt af den etablerede videnskab.

Han forstår ikke det ofte udtalte ønske om at blive accepteret på lige fod med de autoriserede læger, for som han skriver:

- Hvis de rituelle massager, lydbehandlet vand, radioniske

**Sørine Andersen
har læger blandt
sine patienter:**

**HUN ER
LANDETS
SIDSTE
KLOGE KONE**

Sørine Andersen, den kloge kone fra Tranum, er bekymret for fremtiden. Hun mener, at lægerne gør folk til tabletvrag, og at menneskeheden er i fuld gang med at ødelægge kloden og udrydde alle de planter, som har en helbredende effekt

vibrationer, livspiller, magnetisme, lyd og farve, håndspålgelse, osv., osv. skulle måle sig på lige fod med de lægemidler og helbredelsesmetoder, den internationale forskning står bag, var de døde folk.

På den anden side vil han ikke udelukke, at såkaldt kloge folk tit kan det, tidens travle læger ikke formår: De kan tale en helbredelse ind i patienten, indoktrinere den og sommetider med forbløffende held.

Tale er nu ikke Sørines hemmelighed. Hun er fämælt, en lukket ordkiste med hængelås, for i Vendsyssel braldrer man ikke sådan ud med, hvad man kan og ikke kan.

Hendes eneste kommentar er:

- Tiden har talt for os.

Lærte af sin far

Og det kan hun have ret i. Hendes behandling bygger på viden opsamlet igennem syv generationer. Lægeopskrifter, der er gået i arv i slægten, og hvoraf nogle går helt tilbage til middelalderen, og navnlig en overordentlig stor viden om lægeurter, som hun og sønnen Carsten samler og giver som homøopatisk medicin.

Kunsten er at vide hvilke, der bruges til hvad. Sørine er ekspert i eksemper, forvridninger, knoglebrud, som efter lægebehandling ikke vil heles ordentligt - og så i øvrigt i en række sygdomme, som læger har opgivet at behandle ordentligt:

- De fleste i slægten har fået domme for kvaksalveri. Min egen far måtte i fængsel, så jeg har lært at træde varsomt. Et krav til patienterne er, at de først har været til læge. Det er også mit princip ikke at behandle folk, der lider af kræft eller sukkersyge.

Hverken mirakler eller mystik er Sørines stil. Hun kender til mennesker, hun kender til livet, og hun kender planters helbredende kræfter.

Det gjorde de allerede i Kina for 5.000 år siden, hvor der i Den himmelske agerdyrkers urtebog findes 1.000 planter med oplysning om den medicin, man kunne fremstille af dem. Sumererne omkring Eufrat og Tigris efterlod over 1.000 tavler fra samme tid med udførlig omtale af lægeurter. I Ægypten har man fundet 3.000 år gamle papyrus-optegnelser om lægeurter. De findes også i hellige bøger i oldtidens Indien, osv., osv.

I Tranum er det Sørine og sønnen Carsten, slægtens ottende led, der fører de hemmelige lister over lægeurter, som påbegyndtes for over 200 år siden.

Kun en i hver generation har

Først tager Sørine en lang snak med patienten, så bruger hun sit kliniske blik og vælger det præparat, som er virksomt mod netop den lidelse

Sørine og sønnen, Carsten, der er ottende generation af naturlægeslægten, viser en kunstfærdig pipe frem, som en taknemmelig patient skar til Bratbjergmanden

Den sidste filmversion af "Den kloge mand" med Oswald Helmuth i rollen som Bratbjergmanden

Og sådan så han ud, Kræn Jensen Mann, Bratbjergmanden, der blev en af de mest omtalte af de kloge folk, der har levet i Danmark i nyere tid

i medgift fået evnen til at helbrede, og sådan har det været siden smeden Jacob Christensen i starten af år 1700 lagde hammeren, fordi han var bedre til at reparere folks forskellige lidelser.

Blandt Sørines 11 søskende blev det hende, der fra sit 14. år begyndte at rejse rundt og hjælpe sin berømte far, Bratbjergmanden, med de syge. Han lærte hende metoderne. Evnerne var hun født med.

Fængslet for kvaksalveri

Allerede som ganske ung var det klart, at den to meter høje Christian Jensen Mann fra Bratbjerg, få km fra Tranum, havde arvet faderen, Kristian Karl Jensens evne til at helbrede. Som sine forgængere i slæg-

ten ansøgte han forgæves om tilladelse til at praktisere - og det skønt ikke færre end 12 sogneråd stod bag hans ansøgning. Det bremsede ham nu ikke, og hans ry voksede og voksede.

I 1923 fik lægerne ram på ham, og han måtte 30 dage i arresten i Fjerritslev for kvaksalveri. Dommen vakte umådeligt røre over hele landet. 400 mennesker besøgte ham i arresten, og da han blev frigivet, blev han modtaget af 5.000 mennesker med amtsrådsmedlemmer og folketingsmænd i spidsen. Samtidig fik han overrakt et guldur og 4.000 kr, som var samlet ind på landsbasis.

Efter denne magtfulde demonstration lod myndighederne ham i fred. Hans hjem var altid belejret af syge mennesker, og han fik indført træffedage i Nørresundby, Brønderslev, Fjerritslev og Løgstør, og Sørine var altid ved hans side:

- Jeg var også med, da filmen "Den kloge mand" med Carl Alstrup i hovedrollen, lavet over fars liv og retssag, blev vist i Ålborg, fortæller Sørine.

- Far havde ikke meldt sin ankomst i forvejen, men alle rejste sig og hyldede ham spontant, da han kom ind i salen.

På den tid, da Sørines tip-tip-tipoldefar for ca. 250 år siden lagde hammeren på smedjen og begyndte som klog mand, var den sidste troldkvinde, Anne Pallis fra Falster, blevet brændt i 1693. Og der blev plads - og også et stort behov for såkaldte kloge folk - for der var ikke megen konkurrence fra lægerne. Små 100 år senere var der stadig kun 12 læger til at tage sig af befolkningen uden for Københavns volde.

Hele dynastier af kloge mænd og koner opstod i den epoke: Svindlere og geniale helbredere, adskillige af begge slags blev kendt i deres egen tid, myter og folkehelte i, hvad man har kaldt kvaksalveriets epoke i Danmark.

Læs i næste uge: Professorinden svinger pendulet